

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра журналістики

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

Васильченко В'ячеслав Миколайович

«_____» _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧКИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
«БАКАЛАВР»

СТВОРЕННЯ ЦИКЛУ НАРИСІВ ПРО ПОСТРАЖДАЛИХ ПІД ЧАС
ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Виконавець: Бакун Софія Віталіївна

Керівник: канд. філол. наук, доц.

Васильченко В'ячеслав Миколайович

Нормоконтролер: канд. пед. наук

Остапчук Світлана Сергіївна

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАРИС ЯК ХУДОЖНЬО- ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ЖАНР В СУЧАСНИХ МЕДІА.....	8
1.1. Сутність нарису як жанру.....	8
1.2. Портретний нарис в системі журналістських жанрів.....	13
1.3. Трансформація нарису в нових медіа.....	20
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2. РОЗРОБКА ЦИКЛУ НАРИСІВ ПРО ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	29
2.1. Етичні аспекти створення журналістських матеріалів на правозахисну тематику.....	29
2.2. Концепція та мета створення циклу нарисів про постраждалих внаслідок війни в Україні.....	37
2.3 Особливості розміщення циклу нарисів в українських ЗМІ.....	42
Висновки до розділу 2.....	46
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТКИ.....	55

ВСТУП

Актуальність теми. Тема нарисів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні та їхня публікація у ЗМІ, є особливо актуальною в сьогоденних реаліях. На десятий рік війни в Україні та на третій – повномасштабного вторгнення Росії на територію України, за даними дослідження Інституту масової інформації, тема війни та її наслідків втрачає цікавість аудиторії українських засобах масової інформації [2].

Саме тому так важливо висвітлювати страшні події «з перших уст» та нагадувати суспільству, що війна досі триває, кожен українець досі є цілком Кремля.

Події великої російсько-української війни, що триває з 24 лютого 2022 року, іноземні засоби масової інформації часто замовчують, а українські – не публікують через ризик втрати охоплення і зниження активності аудиторії. Таким чином, журналістських матеріалів, які висвітлюють події війни та захищають права постраждалих, в українському медіапросторі стає менше [2].

Така тенденція може спричинити в майбутньому зниження зацікавленості світової спільноти щодо подій в Україні та, як наслідок, втрату допомоги та лояльності від країн-партнерів.

Таким чином, цикл нарисів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні, стає документом епохи, який фіксує зміни в країні і долях людей, злочини росіян та звертає увагу громадськості до проблем в Україні через емоції головних героїв.

В умовах цифровізації й глобалізації, онлайн-медіа є найпоширенішими джерелами обміну інформацією. В наш час такий різновид ЗМІ дає можливість поширити матеріали про постраждалих внаслідок війни на широку аудиторію постійних читачів на сайті та потенційних читачів через рекламні інструменти на сайтах-партнерах.

Варто зауважити, що в Україні новинні сайти користуються більшим авторитетом серед споживачів інформації, ніж соціальні мережі, а високий трафік онлайн-медіа дозволяє залучити до відвідування сайту користувачів з усього світу.

З огляду на все вищезгадане, можемо стверджувати, що дослідження нарису як художньо-публіцистичного журналістського жанру та створення циклу нарисів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні, є актуальними для українського суспільства у цей період.

Портретний нарис як різновид художньо-публіцистичного жанру досліджували: М. Воронова [8; 9; 10], О. Гусєва [14; 15; 16; 17], А. Іващук [20], О. Мельникова-Курганова [28], О. Надточій [31].

Над етичними аспектами створення матеріалів на правозахисну тематику працювали А. Костовська [25], Г. Прищепа [38].

Дослідження публікацій у Мережі привертала увагу дослідників Б. Бондаренка [3], О. Васьківської [6], Г. Кашуби [21], Б. Потятиника [35].

Метою дослідження є параметризація нарису як жанру журналістики в сучасних ЗМІ та створення циклу нарисів про постраждалих внаслідок війни в Україні.

Відповідно до мети головними **завданнями** дослідження є:

1. Проаналізувати стан вивчення нарису як жанру у журналістиці.
2. Охарактеризувати роль та трансформацію портретного нарису у нових медіа.
3. Визначити можливості інформаційних сайтів для просування циклу нарисів про постраждалих внаслідок війни в Україні.
4. Створити цикл нарисів про постраждалих внаслідок війни в Україні.

Об'єктом дослідження є нарис як художньо-публіцистичний жанр.

Предмет дослідження – цикл нарисів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження були принципи та методи системного та порівняльного аналізу, формалізація та узагальнення науково-методичної літератури.

Для збору та обробки інформації використовувалися загальнонаукові методи, такі як синтез, аналіз спеціальної літератури та наукових праць, індукція, дедукція та історичний метод. Використання методів нарративного аналізу та інтерв'ю з перших вуст дозволяє розкрити унікальні переживання кожної людини та дати їм можливість розповісти про свій досвід.

Описово-аналітичний метод застосовувався для узагальнення спостережень над зібраним матеріалом, а зіставний аналіз – для порівняння визначень. Для встановлення авторських задумів і текстотвірних потенціалів нарису використовувався метод контекстного аналізу.

На різних етапах дослідження для визначення специфіки сприйняття типів портретного нарису залучали контент-аналіз, контент-моніторинг та інші аналітичні методи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в створенні нового виду нарисів, який поєднує в собі дотримання вимог трафікових матеріалів у засобах масової інформації та норм написання класичних нарисів.

Таким чином, написані нами нариси містять ключові слова, теги, посилання, візуальне наповнення, що дозволяє їм конкурувати з матеріалами інших ЗМІ, та водночас розкривають образ особистості на тлі війни, змішують читача співпереживати.

Практичне значення одержаних результатів роботи. Результати та створені художньо-публіцистичні роботи – нариси про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні можуть бути використані у культурно-просвітницькій роботі, як інформативна та практична база для вивчення нарису як жанру, а також слугувати доказом воєнних злочинів росіян на території України. Отримані результати дослідження будуть корисними для впливу на широку аудиторію та підвищення свідомості громадськості про наслідки війни в Україні.

Апробація матеріалів дослідження. Зміст та результати дослідження висвітлювались на II, III та IV міжнародних науково-практичних конференціях «Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії та практики» (Київ: 2021, 2023, 2024), VIII Всеукраїнській студентській науковій конференції «Актуальні проблеми соціальних комунікацій» (Київ, 2022), а також на II Науково-методологічному семінарі «Права людини: відображення у медіапросторі» (Київ, 2021).

Публікації. Основні положення дипломної роботи було викладено в публікаціях:

1. Бакун С.В. Інтерв'ю як метод збору інформації. *Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії та практики – 2021*: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції. Київ: ФМВ НАУ, 2021. С. 379–382.

2. Бакун С.В. Тенденції розвитку інтернет-видань. *Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії та практики – 2021*: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції. Київ: ФМВ НАУ, 2021. С. 383–387.

3. Бакун С.В. Розвиток журналістських жанрів в Україні в умовах глобалізації. *Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії та практики – 2023*: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. Київ: ФМВ НАУ, 2023. С. 242–245.

4. Бакун С.В. Роль української журналістики в інформаційній війні. *Актуальні проблеми соціальних комунікацій*: матеріали VIII Всеукраїнської студентської наукової конференції. Київ: ФМВ НАУ, 2022. С. 222–227.

5. Бакун С.В. Специфіка висвітлення внутрішньо переміщених осіб в українських онлайн-засобах масової інформації. *Права людини: відображення у медіапросторі*: матеріали II Науково-методологічного семінару. Київ: ФМВ НАУ, 2023. С. 314–316.

6. Бакун С.В. Трансформація нарису як жанру в сучасних ЗМІ. *Сучасні міжнародні відносини: актуальні проблеми теорії та практики – 2024*:

матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції. Київ: ФМВ НАУ, 2024. С. 412–415.

Структура й обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, 2 розділів (6 підрозділів), висновків до кожного з розділів, загальних висновків й списку використаних джерел (51 джерело) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 60 сторінок, основний зміст викладено на 47 сторінках.

РОЗДІЛ 1.

НАРИС ЯК ХУДОЖНЬО- ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ЖАНР В СУЧАСНИХ МЕДІА

1.1. Сутність нарису як жанру

Поняття «жанр» широко застосовується як у літературознавчих дослідженнях, так і в аналізах теорії та історії журналістики. Це може бути пояснюватись тим, що будь-яка інформація перш за все є текстом, який створюється відповідно до певної жанрової логіки, оскільки характеристики жанру є властивими будь-якому виду дискурсу [3, с. 67].

У журналістиці жанр розглядається як форма відтворення реальної дійсності, що має свої визначені ознаки, які визначаються угодою між автором та аудиторією. Це визначення в цілому відповідає літературознавчому підходу. Проте в журналістиці основу жанрового розподілу визначає не тільки ступінь типізації, але й спосіб відтворення реальності, функціональні особливості передач та їх частин, тематичну специфіку технічних умов. У журналістських жанрах можуть міститися елементи домислу, необхідні для реконструкції явища, але не вигадка.

Зазвичай в журналістиці жанри класифікуються за характером подачі інформації на три групи:

- інформаційні (замітка, звіт, репортаж, інтерв'ю);
 - аналітичні (кореспонденція, стаття, коментар, огляд, рецензія, відкритий лист);
 - художньо-публіцистичні (зарисовка, нарис, есе, фейлетон, памфлет)
- [33, с .9].

Проте, важливо зауважити, що в журналістиці, як правило, всі повідомлення сприймаються, як інформація, незважаючи на те, в якому жанрі було подано матеріал.

Значна частина жанрів аналітичної публіцистики має багато спільного з жанром нарису, який відноситься до художньо-документальної публіцистики. Основна мета нарису полягає у тому, щоб інформувати читача про різноманітні явища реальності, розкривати їх і пояснювати. Зазвичай нарис тісно пов'язаний з актуальними проблемами сучасності. Нарисовець може користуватися науковими даними (наприклад, широко застосовується статистика), але аналіз і вивчення реальності у нарисі не можна розглядати в прямому розумінні як наукове дослідження [1, с. 58].

Сюжетні нариси відрізняються за формулюванням проблеми, складністю відтворення життєвих суперечностей та поділяються на наступні типи:

1. Портретний (включає внутрішній і зовнішній портрет героя, опис його почуттів, думок, вчинків).
2. Проблемний (акцентується на самій проблемі, а не на особі, виражається в ставленні до зазначеної у тексті проблеми).
3. Художній (не має конкретного адресата, відрізняється загальністю, є виразом почуттів та емоцій автора) [46, с. 23].

У нарисі концептуальність завжди очевидна, що наближає його до інших публіцистичних жанрів. У фактичному матеріалі нарису використовуються переважно ті факти, які мають потенціал для втілення у документально-образну єдність. У нарисі обмежена свобода розвитку характерів персонажів, і їх психологічні особливості розкриваються тільки у зв'язку з тією проблемою, яку розглядає автор. Особливу роль відіграють описи і сумарна оцінка [34, с.32].

Сюжет нарису розвивається за допомогою послідовних описів, спостережень та аналізу соціальних явищ, після чого нарис завершується. У нарисі реалізується як зіткнення персонажів, так і публіцистичне дослідження за допомогою авторської оцінки описаних фактів. Авторське «я» виступає носієм такої оцінки.

Нарис націлений на аналіз реальної дійсності, його стилістичні й жанрові особливості представлені естетичним фактом та прагненням до максимальної

достовірності оповіді. При цьому, есеїстичний твір, що входить у жанрові системи як літературний, так і журналістський, підпорядковується їх законам.

Основними характеристиками є достовірна інформація щодо конкретних явищ, подій, картин, а також використання типізації через відбір конкретних, найбільш типових фактів для живого відображення [20, с. 113].

Розгляд нарису можна провести крізь призму сприйняття читачем. Проблема сприйняття тексту може бути природною або штучною. Перші пов'язані з подіями, які виглядають як справжні, тоді як останні стосуються персонажів та сцен, що належать до світу уявного. Нарис можна вважати «природним оповіданням», оскільки читач очікує від автора правдивості. Такий текст можна розглядати як «відкритий» художній текст, що спонукає читача до активної участі.

Нариси не обмежені жорсткими оповідальними формулами, а замість цього заохочують читача до роздумів. Хоча читач може вільно тлумачити текст, автор визначає його основну стратегію оповідання. Наприклад, нарис може містити авторські оцінки, що впливають на сприйняття. Жанр нарису є специфічним способом усвідомлення реальності, а сам текст нарису відкритий для діалогу з читачем, не нав'язуючи готових рішень [36, с. 163].

Протягом тривалих років дискусії ведуться навколо таких аспектів, як характеристики героя та сюжету у нарисі, співвідношення факту і вигадки в ньому, відмінність між нарисом, оповіданням і есе. Багато дослідників акцентують увагу на різноманітній та варіативній формі нарису, підкреслюючи його ефективність як жанрової сутності. Важливо зауважити, що у нарисі об'єктивна реальність існує так само, як і в будь-якому іншому літературному творі, проте авторське ставлення до неї формується головним принципом жанру – документалізмом [41, с. 240].

Характерною рисою нарису є постійна присутність автора на передньому плані, де він пояснює, коментує та узагальнює події. Зокрема, у нарисі авторська концепція організовує різні епізоди, утворюючи художню єдність. У нарисі відбувається зображення певного явища чи події, і, хоча в ньому може відсутній

сюжет, завжди є фабула та можлива художня вигадка. Однак залишається питання про обмеження у вигадці та фантазії у цьому жанрі. Він продовжує викликати дискусії, особливо коли йдеться про визначення документальної літератури та її відношення до нарису.

Кожен художній образ має свою концептуальність, але в її вияві у творчій практиці можуть бути різні форми. У нарисі концептуальність завжди відкрита і очевидна, що робить його схожим на інші публіцистичні жанри [29, с. 43].

Автор нарису, на відміну від автора розповіді, менше користується правом на уявність, більш тісно прив'язуючись до фактів. В нарисі використовується лише той фактичний матеріал, який може бути втілений в документальну єдність. Тут автор має обмежену свободу у розгортанні характерів та сюжетних подій; психологічні аспекти персонажів розкриваються лише у контексті основної теми. Іноді стверджують, що нарис повинен відтворювати психологічні переживання людини та відображати факти та проблеми. Проте існують різновиди нарису, зокрема, портретний, де образ може бути обмежений в певних аспектах, але це допомагає розвинути основну тему [16, с. 1].

Важко визначити одну родову форму нарису. Деякі вчені вважають його «позародовою формою», що відрізняється від епосу, лірики або драми. Жанр нарису має широкий спектр форм, зокрема елементи опису, сценки, міркувань та публіцистичних роздумів. Формування нарису досягається в основному за допомогою відбору конкретних і найбільш типових фактів життя, хоча його зміст часто перетинається з іншими жанрами, такими як історичний роман чи мемуари [17, с. 221].

Автор нарису, подібно до будь-якого художника, прагне відтворити глибинний зміст явищ дійсності та виразити свої думки у вигляді тексту. Попри точність та достовірність зображення, важливим є відчуття цілісності та сутності.

Нарис спрямований на відображення сучасності, але автори також звертають увагу на типові прояви часу та унікальні, раніше невідомі факти. Більшість дослідників нарису підкреслюють, що він містить достовірну

інформацію про явища, події та ситуації, але художня правда відображається через призму уявлення автора. Нарис, хоча й орієнтований на документальність, відзначається естетичним підходом, який передбачає об'єктивне дослідження та значимість реального факту. Автор нарису створює естетично завершену художню реальність, що відображається як достовірне свідчення про дійсність [6, с. 183].

Термін «нарис», хоча і використовується вже понад два століття, залишається предметом неоднозначності та недостатнього уточнення. Межі цього літературного жанру важко чітко визначити.

Жанрова специфіка нарису відзначається конкретністю і відкритістю, проте, якщо ця відкритість зводиться лише до моментального відтворення актуальних подій, то він може втратити інтерес для читача з часом. Нарис характеризується тенденцією до виділення головного, але одночасно й прагненням вивести конкретний факт на широкі художні узагальнення. Він характеризується відсутністю чіткої сюжетної лінії, але включає в себе факти, умовиводи та спостереження, які автор відбиває через своє особисте бачення.

Нарис може мати два основних типи, в залежності від реалізації авторського ставлення до предмета зображення. У белетризованому нарисі авторське «я» виявляється чітко, де можливі як домисли, так і художній вигад. У документальному нарисі присутність автора відчутна через відображення реальних подій, учасником або свідком яких він є. Художній вигад у нарисі можливий, але він обмежений прагненням до достовірності. Автор може підкреслювати або приглушати риси персонажів відповідно до свого задуму, залишаючи при цьому достовірність подій та характерів [45, с. 299].

Отже, визначення нарису часто підкреслює його документальну основу та художній вимисел. Нарис відображає точність, документальність та вигадку, співвідносячи легкість стилю з глибиною узагальнення. Він займає проміжне положення між художньою та публіцистичною літературою, маючи широкі межі, але в той же час відокремлений від інших жанрів. Головне завдання нарису

– інформувати та розкривати значні аспекти дійсності, що відповідає нагальним потребам сучасності.

1.2. Портретний нарис в системі журналістських жанрів

Сучасна парадигма жанрових форм у журналістиці відзначається появою нових способів об'єктивізації дійсності, які виникають внаслідок постійного інтересу масової аудиторії до інформації. Ці нові форми включають лонгріди, блоги, інфографіку, інтерактивні відеоклонки та інші. Одночасно традиційні жанрові форми, серед яких важливе місце займає портретний нарис, продовжують існувати.

Портретний нарис – це текст, який зображує особистість через її життя та вчинки. Основна мета – відобразити цінності та сенс існування героя, особливо у нестандартних ситуаціях. Журналіст повинен вибрати ключові моменти з життя героя, які допоможуть краще зрозуміти його внутрішній світ [44, с. 67].

У портретному нарисі основною темою є особистість. Головними аспектами в розкритті характеру героя є його моральні переконання (наприклад, система цінностей), психологічні особливості (характер, темперамент), інтелектуальні риси (думки, ідеї) та творчий потенціал. Дослідження особистості може ґрунтуватися на її біографії, проте, крім описовості, автор повинен представити власний аналіз дій та поступків героя. Портрет може бути як індивідуальним, так і колективним. У художньому нарисі відсутній конкретний адресат, такий вид жанру відрізняється загальністю та є виразом почуттів та емоцій автора.

У цьому тексті важливо показати як зовнішні, так і внутрішні риси героя. Для цього журналіст повинен зібрати багато інформації про героя та його життя, зокрема його думки, емоції та переживання. Крім того, автор повинен створити емоційний зв'язок з читачем, щоб той відчував те, що відчуває герой.

Жанрові особливості портретного нарису полягають у тому, що це зображення життя реальної людини, яке базується на документальних даних та

інтерв'ю. При цьому автор має використовувати образний стиль та детально описувати життя та внутрішній світ героя [12, с. 35].

Портретний нарис, узявши в себе риси літературного портретування як засобу характеристичної, типізаційної та індивідуалізаційної персонажів, виявляє специфічні жанрові особливості у журналістиці. Він відрізняється розлогою побудовою, високим рівнем типізаційної, використанням яскравих мовно-стилістичних засобів, присутністю об'єкта зображення (зазвичай героя нарису), глибоким творчим осмисленням, образністю, наявністю художнього вимислу, і органічним поєднанням белетристики та документалістики [42, с. 51].

Характеристики і роль цього жанру полягають у здатності не тільки продемонструвати героя як носій конкретних соціальних ролей і функцій, але й у його глибокому взаємозв'язку з суспільно-політичними, економічними та соціально-психологічними процесами у суспільстві.

Стійкий інтерес до портретного нарису зумовлений його жанровими та функціональними особливостями, зокрема це:

1. Документалістична основа: цей аспект дозволяє передати життєдіяльність героя портретного нарису об'єктивно та історично точно, зафіксувавши реальні події та факти.

2. Емоційність викладу: портретний нарис сприймається реципієнтом як цікава психоемоційна розповідь про життєві віхи героя, що викликає емоційний відгук. У цьому процесі ключову роль відіграє журналіст/ведучий, який намагається викликати емоційну відповідь у героя.

3. Композиція: структура портретного нарису зазвичай базується на хронологічному викладі подій, зосереджених навколо головного героя. Журналіст залишається об'єктивним спостерігачем, уникаючи втручання у події.

4. Використання деталей: яскраві та влучні деталі допомагають підкреслити громадянську позицію, морально-етичні імперативи та психоемоційний стан героя.

5. Сюжетність: наявність цікавої драматичної лінії, яка об'єднує усі події і обставини навколо життя героя, робить портретний нарис привабливим для читача або слухача [40, с. 181].

Жанр публіцистичного портрету в сучасному контексті є надзвичайно популярним та широко застосовується. Цей феномен може бути розглянутий з кількох перспектив.

В сучасній медіасистемі він частково стає інструментом реклами, що застосовується як у політичних, так і у розважальних сферах.

Незалежно від медійного контексту, портрет витримує свою первісну функцію і виконує свою суспільно-історичну місію. Він виступає ключовою складовою публіцистичного простору, фіксуючи особистості та динаміку епохи, відтворюючи соціальні зміни та надаючи розуміння людського стану [36, с.9].

Крім того, позачасове значення портрету лишається актуальним, оскільки інтерес до публічних осіб завжди залишається високим.

Вчені-журналісти виділяють основні характеристики добре створеного портрету.

По-перше, він залишає в читача враження особистого знайомства з людиною, про яку йдеться у тексті. Це створює певний зв'язок між читачем і персонажем.

По-друге, персонаж портрету повинен бути присутнім впродовж всього тексту. Втім, в тексті також можуть описуватись події та пейзажі, які так чи інакше стосуються героя. Нарис має містити цитати, життєві сцени та точні зауваження. Присутність суб'єкта у всій текстовій структурі, а використання його думок, дій та переживань, складають основу для формування переконливого портрета, що сприяє створенню живого та обертового образу у свідомості читача.

По-третє, портретний нарис створюється за принципом особистісного контакту автора з суб'єктом розповіді та використанням наперед підготовленого досьє про нього, що сприяє достовірності зображення. Особистий досвід автора з героєм надає глибину та достовірність розповіді.

По-четверте, під час нарисування відбувається процес створення виділення тих рис, які мають найбільш точний характер. Мета виникає в тому, щоб не просто описати, а виділити сутність людини, надаючи перевагу атрибутам, які роблять її унікальною. Такий підхід прагне досягти автентичності та глибини, що робить портретний нарис дослідженням індивідуальності, що співзвучно з читачами та створює образ, що переймає далеко за межами поверхневого опису [21, с. 84].

Аналіз типової структури критико-біографічних портретів дозволяє виявити стандартні композиційні елементи жанру:

1. Біографічна довідка, яка може бути подана на початку або в кінці тексту портрета і охоплює різні аспекти життя письменника, такі як дитинство, родина, вплив оточення тощо;
2. Критичний аналіз, який, якщо виділений окремо, включає аспекти письменницького покликання, письменника та його співвітчизників, а також літературний напрям [8, с. 146].

Портретний нарис, як літературний жанр, представлений у різних варіаціях, що включають літературний, політичний, історичний, культурологічний, соціологічний, побутовий та портрет-інтерв'ю. Розглянемо кожен з цих видів.

Літературний портрет відображається у різноманітних формах, таких як портрет-дослідження, портрет-роман, портрет-есе та портрет-сенсація. Ця гнучкість жанру дозволяє авторам використовувати різноманітні художні засоби, такі як епітети, метафори, порівняння та оксюмори, для створення виразного образу особистості. Важливо зауважити, що літературний портрет не обов'язково обмежується одним конкретним епізодом чи періодом життя особистості. Він може охоплювати всю біографію особистості та формуватися у цикл нарисів [28, с. 59].

Політичний портрет є важливим інструментом політичного аналізу та формування політичного іміджу. Він може включати різні жанри, такі як репортаж, розслідування та інтерв'ю, і зазвичай представлений у вигляді статей,

що базуються на спостереженнях та фактах. Важливо розрізнати політичний портрет від портрету політика, оскільки останній зосереджується на описі конкретного політичного діяча, його поглядів і характеру.

Історичний портрет вимагає глибокого дослідження контексту епохи та важливого аналізу історичних деталей і аспектів. У цих творах проявляється глибоке розуміння духовного світу зображуваних осіб, а також вміле поєднання вигадки з фактом, при цьому дотримуючись об'єктивності. Під час написання таких творів об'єкт реальної історії перетворюється на об'єкт авторської рефлексії, де велике значення має естетичний імператив – бажання письменника зобразити життєву біографію так, щоб вона викликала інтерес в аудиторії та принесла естетичне задоволення.

Крім того, важливо зважати на те, наскільки життя конкретної людини вписується в ширший історичний контекст, і наскільки глибоко автор вивчає особисте життя цієї історичної постаті. Крім самого об'єкта вивчення, для розуміння різноманітності ознак важливо враховувати специфіку художнього мислення письменника-біографа. Так, використання документів може бути явним або прихованим. У залежності від особистого ставлення автора до свого героя змінюється й стиль оповіді, який може бути захисницьким, викривальним або мати нейтральний характер.

Таким чином, історичний портретний нарис як жанр відрізняється своєю спрямованістю на вивчення історичної особистості на тлі історичного контексту та відзначається глибоким психологічним аналізом особистості, поєднуючи факти з вигадкою та залучаючи суб'єктивізм автора.

Культурологічний портрет відображає інтерес суспільства до світу знаменитостей і культури в цілому, може мати різну форму і глибину, від поверхневих штрихів до більш детального аналізу.

Соціологічний портрет зосереджується на конкретних даних та статистиці, дозволяючи чітко представити особистість або групу. Він визначається як життєпис відомої історичної особи, складений іншою особою на основі документів, свідчень і соціокультурних та історичних фактів певного часу.

Побутовий портрет відтворює повсякденне життя звичайної людини, намагаючись відобразити важливість звичайних подій в їхньому житті.

Портрет-інтерв'ю є сучасним жанром, який активно використовує первинні висловлювання та думку головної особистості з метою створення більшого переконливого та живого образу. Цей жанр дозволяє читачам або глядачам здобути розуміння про героя через його власне слово, уникнувши інтерпретації третіх осіб чи висновків автора. Портрет-інтерв'ю можна замінити на різні тематики, такі як політика, культура, наука, спорт тощо. Форма портрета-інтерв'ю може варіюватися від формальної та структурованої до більш неформальної і вільної, залежно від контексту [14, с. 49].

Важливо відзначити, що структура та оформлення портретного нарису є відкритими для творчого підходу автора і не підпорядковуються жорстким вимогам. Автор має вільність у виборі форми та формату свого твору, включаючи структуру тексту, розмір шрифту, форму заголовків, розміщення абзаців, кольорову палітру, послідовність представлення матеріалу, використання видимих елементів, таких як фотографії, малюнки та зображення [23, с. 157].

До поширених недоліків критико-біографічного літературного портрета можна віднести описовість, механічне фіксування біографічних фактів без умілого відбору та художнього узагальнення, а також відсутність критичного біографічного аналізу. Портрети, що не мають концептуальної основи, авторської версії характеру, або ідеї Творця, стають маловиразними біографічними описами. Важливо збалансувати критичний та біографічний аналіз, шукаючи зв'язок і конфлікт особистості у контексті її життя та творчості. Портретист повинен не лише фіксувати факти, але й досліджувати розвиток персонажа, його духовне становлення, впливові фактори та взаємозв'язок із творчістю [9, с. 44].

1. Зазвичай автори стикаються із труднощами під час написання портретних нарисів.

2. Відсутність емоційності, що перешкоджає створенню інтимного зв'язку з читачем та сприйняттю його тексту з емпатією. Або, навпаки, надмірна емоційність, яка робить текст надто сентиментальним та неоригінальним.

3. Монотонність авторських емоцій.

4. Скудність стилю, що негативно впливає на якість роботи. Або, навпаки, надмірне застосування засобів образності, що відволікає увагу читача від головного змісту.

5. Формалізм у портретних описах.

6. Недостатня кількість деталей, що веде до схематичності зображення. Або, навпаки, зайве використання деталей, які не несуть суттєвого навантаження і лише заважають вираженню головної ідеї.

7. Плутанина понять «подробиця» та «деталь», що ускладнює розкриття ідеї твору, оскільки саме деталь підкреслює та розкриває суть явища.

8. Відсутність яскравих деталей, що перешкоджає розкриттю внутрішнього світу героя портретного нарису [8, с. 110].

Загалом, портретний нарис висвітлює ключові атрибутивні характеристики літературної біографії. Щодо інших характеристик, вони можуть бути розкриті у порівнянні з іншими жанровими творами. Один із різновидів біографічного жанру, що допомагає відчутти його індивідуальність, – це художня автобіографія. Вибираючи себе як прототип, письменник представляє своє бачення власного життя, даючи суб'єктивні враження щодо літературних, культурних та соціальних подій свого часу.

Особистісний фактор має вирішальне значення для всіх модифікацій літературної біографії, оскільки автор дає суб'єктивне бачення певних подій життя історичної постаті, переосмислюючи їх на основі власного досвіду. Важливо враховувати схожість літературної біографії з мемуаристикою, де висвітлюється суб'єктивне осмислення історичних подій або вираження у художній формі біографії відомої постаті з використанням справжніх документів того часу [39, с. 27].

Синтез життєвого та творчого матеріалу, порівняльний аналіз життєвого та літературного шляху письменника є ключем до створення достовірної та психологічно обґрунтованої концепції особистості. Творчість відображає автобіографічні факти, які драматизуються та переносяться у художню дійсність, тоді як життєвий образ доповнюється лірикою та красою літературного героя. Драматургія життя підсилює значення літературних мотивів, допомагаючи розуміти душевний стан митця та його творчий настрій, що розкриває перед читачем нові аспекти для інтерпретації та сприйняття.

Працюючи у жанрі критико-біографічного літературного портрета, важливо глибоко вивчати життєвий матеріал, уважно аналізувати взаємозв'язок між біографічними та творчими фактами, та точно реконструювати психологічний образ Творця, враховуючи вплив життєвих обставин на його творчість [48, с. 50].

Таким чином, кожен вид портрету має свої особливості вони всі є важливими засобами відтворення та розуміння різноманітних аспектів суспільства та культури. Портретний нарис, як специфічний жанр журналістики, виконує важливу функцію у презентації непересічних особистостей, що можуть бути як взірцем для наслідування, так і джерелом цінних моральних та естетичних цінностей у сучасному світі.

1.3. Трансформація нарису у нових медіа

Сучасний мультимедійний простір перебуває на стадії найактивнішого розвитку. Попри те, що від перших наскельних малюнків до високотехнологічної цифрової епохи пройшло 15 тисяч років, функції зображення, яке передає інформацію, залишилися незмінними: комунікація, інформування, збереження від забуття.

Протягом цього періоду головним об'єктом висвітлення залишається людина з усіма її особливостями характеру, внутрішніми принципами, стилем життя та навколишніми обставинами:

1. Швидкий розвиток комунікаційних технологій викликав інтенсивний розквіт онлайн-журналістики, яка активно експлуатує комунікативний простір. Інтернет як засіб масового поширення інформації, порівняно з традиційними засобами масової інформації, виявляє такі стійкі особливості:

2. Синтетичність, що передбачає одночасне використання технологічних можливостей, раніше притаманних тільки традиційним ЗМІ (способів представлення інформації).

3. Експансивний розвиток, що відзначається очевидною тенденцією до зростання впливу Інтернету та поступового пересування уваги аудиторії зі старих форм та методів отримання інформації на нові.

4. Велика кількість інтернет-ресурсів, які мають різне виявлення, і методи представлення інформації на власних інформаційних порталах, показують, що інформація подається не в повному обсязі.

5. Комп'ютеризація дозволяє швидко розповсюджувати інформацію. Багато людей можуть самі опублікувати текст. Це відбувається до того, що немає чіткого контролю за виробництвом і редагуванням тексту з моменту його створення до публікації в Інтернеті [49, с. 275].

Високий потенціал маніпуляції. Тобто порівняно з традиційними ЗМІ, висока потенційна можливість контролювати інформаційні потоки з метою формування у широкої аудиторії певних поглядів і думок, що сприяє певним особам або групам осіб, зацікавленим у маніпулюванні мережами.

Онлайн-журналістика, у своїй зусиллях пристосування до вимог інтернет-спільноти, здебільшого спрямована на спрощення жанрових форм матеріалів і в основному використовує інформаційні форми. Проте, оскільки одним із головних завдань якісної журналістської роботи є виклик емоційної реакції у читача, жанри художньої публіцистики мають особливе місце у сфері онлайн-журналістики. В цьому контексті, нарис виявляється ключовим [50, с. 102].

Зі збільшенням популярності та розмаїтості жанру у журналістських колах нарастають дискусії щодо можливості виокремлення портрету як самостійного

жанру з числа нарису. Ця ідея виникає на тлі унікальних атрибутів та особливостей, що розвинулися у портретному нарисі з часом, що відрізняють його від інших форм цього жанру. Портретний нарис передбачає специфічний підхід до публіцистики, де основним об'єктом розгляду не подія або явище, а окрема особистість. Це передбачає глибоке розуміння особистості суб'єкта, ретельне вивчення його досвіду та дотепне відображення його внутрішнього світу.

У сучасному медіапросторі портретний нарис не лише втілює концепцію портрету, але і виходить за межі цієї традиційної визначеності. Він здійснює більш аналітичний підхід, що виявляється в глибокому психологічному аналізі суб'єкта, дослідженні його мотивацій, прагнень та страхів. Метою його стає не лише ілюстрація, але й осмислення, що перетворює розповідь на фундаментальне дослідження особистості в її сутнісному виявленні.

З огляду на специфіку онлайн-журналістики, форма нарису має такі особливості:

1. Тема повинна бути актуальною та суспільно важливою, спричиняючи дискусії, що є ключовим для читачів онлайн-медіа;
2. Наявність підтримки певної філософської або моральної концепції, що ґрунтується на жанрових вимогах до проблемного нарису, та підкріплюється фактичними даними та думками експертів;
3. Використання прямої мови та діалогів як додаткової психологічної аргументації;
4. Створення сюжету, розгортання публіцистичного конфлікту та поглиблений психологічний аналіз.

Структура нарису ґрунтується на специфіці цього жанру, який поєднує в собі елементи як художньої літератури, так і публіцистики та науки. Як відзначає дослідниця С. Стрижевська, «особливість художнього нарису полягає у тому, що в ньому переважає публіцистична думка, хоча він базується на художніх елементах». Таким чином, нарис відтворює органічне злиття публіцистичної думки з художнім підходом [43, с. 347].

Для досягнення злиття публіцистичної думки з нарисовим образом авторів слід піклуватися не лише про створення образу нарису, але й про його наповнення публіцистичними ідеями. Наукові дослідження ідентифікують три основні типи композиційних форм у подорожніх картинах, що відображають навколишню дійсність. Це включає хронікальну побудову (опис подій в хронологічній послідовності), логічну побудову на основі причинно-наслідкових зв'язків (аналіз без точного дотримання хронології) та вільну форму побудови (з використанням асоціативних зв'язків та образних узагальнень, яка поєднує елементи попередніх двох типів).

Щодо есеїстської форми побудови, вона базується на складних асоціативних зв'язках та образних узагальненнях, поєднання елементів попередніх типів, що характеризується різноманітністю прийомів та засобів. Композиція проблемного нарису, який функціонує в онлайн-середовищі, передбачає структурний розподіл тексту.

Основні структурно-композиційні елементи цього жанру включають заголовок, вступ, основну частину та висновок. Заголовок може будуватися за допомогою різних засобів та стилістичних прийомів, які зацікавлюють читача і приваблюють його увагу. Вступ має включати інформаційний привід і визначати магістральну проблему. Основна частина повинна містити аргументований роздум автора на підтвердження основної тези, використовуючи різні аспекти досліджуваного явища та офіційну інформацію. Висновок, відповідно до ліда, повинен нагадати про проблему та запропонувати шляхи її вирішення, може також використовувати прийом «відкритого закінчення» [11, с. 57].

Отже, проблемний нарис, що діє у мережевому середовищі, спрямований на інформування, оцінку та дослідження соціального середовища.

На сьогоднішній день можна відзначити, що журналістські жанри в сучасних засобах масової інформації піддаються трансформації та розширюють свою варіативність. Ця тенденція виникає внаслідок нових викликів, які виникають у зв'язку з підвищеною потребою ринку інформації в коротких, захоплюючих та оперативних матеріалах, що часто виходять за межі

традиційних жанрових рамок. Швидкий розвиток та процеси глобалізації також впливають на трансформацію жанру нарису.

Попри на те, що деякі науковці вважають, що нарис як журналістський жанр вже зазнав забуття, він не збирається «відходити у вічність». Нарис зазнає змін, адаптуючись до сучасних медійних вимог, уподобань читачів та інших чинників [13, с. 211].

Нарис, як жанр, поєднує в собі художні й публіцистичні елементи. Процес написання нарису у журналістиці є складним. Журналіст приділяє особливу увагу структурі нарису, яка може базуватися як на художніх, так і на документальних основах.

Жанр нарису відкриває значні можливості для відтворення реальності, зокрема, у створенні образу героя або певної соціальної групи. Серед основних засобів нарису виділяються пейзаж, деталь та портретна характеристика героя.

На сьогоднішній день у сучасних масових засобах інформації, таких як інтернет-платформи та соціальні мережі, рідко можна зустріти жанри у їхньому первісному вигляді, наприклад, тестові матеріали, які докладно розкривають особистість, подію або місце. Недостатня представленість проблемної публіцистики у формі нарису може пояснюватися відсутністю видимого вирішення проблеми, що розглядається у цьому жанрі. В сучасних умовах малоймовірно, що журналіст може вирішити проблему своїми публікаціями, та більшість редакцій не завжди готові або бажають вкладати зусилля в цей процес.

Сучасні журналісти частіше орієнтуються на інформаційні жанри, які, на їхню думку, не потребують глибокого аналізу або введення в проблематику. Це ставить перед окремими авторами та редакціями численні перешкоди при спробі відродити цей жанр [18, с. 3].

У таких випадках успішність відновлення цього жанру може залежати від публіцистичної майстерності автора, який використовує потенціал нарису, такий як документальність, образність, соціальна типовість зображеного, злободенність та наочність, для розв'язання конкретних суспільних проблем.

У цей час у соціальних мережах значна кількість блогерів працює в жанрі подорожнього нарису, де вони діляться своїми власними подорожами, надають корисні посилання та розповідають про цікаві місця, традиції та особливості різних країн. Їхні пости часто супроводжуються великою кількістю фотографій, а іноді використовуються таблиці та діаграми для порівнянь, аргументації та переконання читачів [20, с. 300].

Сам жанр нарису акцентується не лише на простому фіксуванні реальності, а й на її візуальному відображенні через образи. Нарис, базуючись на фактичних даних, втілює уявлення автора про реальний світ у формі «відривка життя».

Для кращого розуміння людини через зображення, важливо вивчити, як сучасні нарисовці використовують образні засоби для відтворення особистості. Образність часто виступає як додатковий інструмент у викладі історії людини. Її сутність полягає в тому, що кожне фото несе певне смислове навантаження, тісно пов'язане з іншими, і разом вони утворюють органічну єдність, яка, пробуджуючи у свідомості глядача певні асоціації, втілює авторську ідею.

Гарантією цілісності портрету є не лише текст, як вважають деякі художники, а концепція або ідея портретиста, яка об'єднує різноманітні змістові елементи портрета в композиційно-графічному вираженні. У тексті портрету не завжди потрібно включати біографічні факти та критичний аналіз творчості. В коротких критико-біографічних портретах, призначених для ЗМІ та обмежених обсягом, автор часто формує цілісний образ митця на основі власних уявлень із використанням лише обмеженої кількості матеріалів біографії та концепцій літературознавства. У таких портретах рух образу може залишатися невираженим у тексті, але якщо психологічний профіль особистості достатньо обґрунтований, образ може виразно проявлятися через динаміку авторських узагальнень, асоціацій та паралелей, що робить його правдивим і живим [21, с. 201].

Публіцистичні тексти авторів спрямовані на зрозуміле висловлювання, але під дією конструктивного принципу автор повинен використовувати будь-які засоби для створення певного експресивного ефекту в тексті. Експресія, хоча

вона за своєю природою часто перебуває у протилежній залежності від зрозумілості, виступає як конститутивний елемент, а не засіб досягнення певної конкретної мети або якості. Тому експресію легко можна досягти за допомогою зовнішніх засобів, таких як лапки, підкреслення, шрифти, ілюстрації тощо.

Найважливішою властивістю публіцистичної експресії є її умовність, фіктивність, конвенціональність, але водночас вона повинна виконувати свої конструктивні функції, що супроводжується прагненням до зростання напруги та підвищеного емоційного наповнення. Експресія публіцистичного стилю є змінною величиною, що проявляється лише як домінуючий елемент у певному контрасті, протиставленні або конфлікті, і її наступною властивістю є нестійкість і контекстуальний характер [26, с. 135].

В сучасному нарисі можна спостерігати використання таких лексичних стилів як розмовний, просторічний, жаргонний та діалектний. У публіцистичному тексті розмовний стиль утворює семантичну та структурну протилежність до компонентів інших мовних систем, надаючи додаткове значення та естетично-оцінковий контекст.

Дослідниця О. Гусева розрізняє особливості нарису, які полягають у постійній присутності учасника, що пояснює, коментує та узагальнює події. Сучасний подорожній нарис характеризується викресленням особистого досвіду та суб'єктивного погляду автора на зміни, що відбулися у його житті. Передача подій від першої особи слугує способом трансляції особистого досвіду автора [16, с. 63].

Варто відзначити, що модернізація подорожнього нарису супроводжується появою нових ознак та властивостей, таких як есеїстичність, сповідальність та автобіографізм, які підривають традиційний жанровий канон. Деякі автори навіть утримуються від явного зазначення своєї присутності у нарисі, проте твір зберігає свою цілісність.

Отже, нарис в онлайн-медіа трансформувалася, як жанр, проте не втратив своєї суті. Сучасні нарисовці стали більш вільними, до текстів додаються нові стилістичні форми. Крім того, до тексту додається візуальний контент,

зокрема зображення та відео, щоб сильніше поглибити читача в історію. До всього, нариси в нових медіа враховують тенденції та потреби сучасного суспільства, що впливає на їхню форму, періодичність розмір тощо. Втім, цей жанр журналістики так само виконує важливу суспільно-соціальну роль, навчає та спонукає читачів до дій.

Висновки до розділу 1

Аналізуючи нарис в журналістиці, ми дослідили його важливу роль в сукупності жанрів. Нарис – це центральний жанр в журналістиці, що передбачає відгук на якісь подію, зображення подорожі, висвітлення персони або розповідь про побут та життя людей. Нарис в журналістиці не має чіткої форми та вимог, що дозволяє йому бути опублікованим в різних видах засобів масової інформації.

Окремо ми розглянули такий тип нарису як портретний. Портретний нарис – це текст, який зображує особистість через її дії в різних ситуаціях, через її минуле. Водночас портретний нарис поділяється на ще декілька видів: літературний, політичний, історичний, культурологічний, соціологічний, побутовий, інтерв'ю.

Цікавий портретний нарис здатний викликати в аудиторії різноманітні емоції, спонукати до задумів та обговорень. Він може стати інструментом для поглиблення соціокультурного розуміння та стимулювання громадської свідомості. Цей жанр дає можливість детального вивчення особистості, виокремлення ключових рис її характеру та особливостей. Портретний нарис дозволяє поглиблювати розуміння про людину, її мотивацію та взаємозв'язку з контекстом.

Крім того, ми розглянули трансформацію нарису в сучасних засобах масової інформації. На перший погляд, такого жанру як нарис в нових медіа зовсім немає. Втім, у сучасних ЗМІ присутні журналістські матеріали, які повністю виконують функції нарисів. Це говорить про те, що в нових медіа жанр нарису трансформувався, відповідно до вимог аудиторії.

Таким чином, портретний нарис в журналістиці сьогодення продовжує виконувати свої завдання та стає все більш цікавим для читача.

РОЗДІЛ 2.

РОЗРОБКА ЦИКЛУ НАРИСІВ ПРО ПОСТРАЖДАЛИХ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ В УКРАЇНІ

2.1. Етичні аспекти створення журналістських матеріалів на правозахисну тематику

При виконанні своїх обов'язків журналісти несуть відповідальність перед суспільством за об'єктивність, правдивість та достовірність інформації, яку вони подають, акцентуючи увагу аудиторії на актуальних проблемах і подіях.

Однак, в сучасних умовах, українська журналістика стикається з проблемою замовних матеріалів та реклами. Цей феномен є результатом соціально-політичних реалій в українському суспільстві, зокрема політичних виборів та боротьби за владу, що й спричиняє епоху медійної нестабільності.

Цей стан підкреслює актуальність питання дотримання журналістських професійних стандартів та етики, які нерозривно пов'язані з повагою до людини, її гідністю та правами.

В останній редакції Кодексу професійної етики української журналістики, що ухвалений Національною Спілкою Журналістів України (НСЖУ), загальний ряд етичних норм, що регулюють діяльність представників цієї професії включає:

1. Уникнення неповноти інформації, викривлення та недостовірні повідомлення.
2. Заборона завдавати моральної шкоди честі та гідності.
3. Заборона незаконних та некоректних методів отримання інформації.
4. Відмову від отримання плати (хабара) за поширення недостовірної або захищеної інформації.
5. Заборону використання своєї посади для особистих цілей.
6. Нерозголошення джерел інформації.

7. Відмова від замовлень, що порушують етику.
8. Вибачення при порушенні норм кодексу.
9. Спростування неправдивих фактів.
10. Уникнення образи національних, етнічних та релігійних переконань.
11. Скасування обмеження громадянських прав.
12. Уникнення коментарів фізичних вад та хвороб людини.
13. Уникнення образливих висловлювань.
14. Відсутність характеристики осіб, які призвели до злочину.
15. Піклування про власний авторитет та репутацію редакції.
16. Відповідальність за свій матеріал.
17. Засудження часткового або повного плагіату.
18. Стійкість перед тиском влади.
19. Дотримання редакційних етичних стандартів.
20. Допомога молодим журналістам [24].

Сьогодні мас-медіа змінюють ключову роль у формуванні громадської думки, згладжуючи конфлікти чи навпаки залишаючи джерела агресії та нетерпимості лише вразливих груп населення. З розвитком воєнних дій українські ЗМІ почали звертати увагу громадськості на проблему війни та людей, які постраждали внаслідок неї.

Сучасні українські засоби масової інформації активно фокусують увагу на проблемах осіб, які зазнали страждань унаслідок воєнних дій. Проте недостатньо висвітлюються випадки порушення прав внутрішньо переміщених осіб (ВПО) з боку державних інституцій, а також питання етичного характеру. Висвітлення проблем постраждалих українців становить складне завдання для як національних, так і регіональних ЗМІ.

Брак матеріалів аналітичного характеру та об'єму інформації, що не використовує мови ворожнечі, ускладнює задачу усвідомлення проблем від переселенців. Проте як позитивна тенденція – у ЗМІ зменшується кількість

матеріалів, які спрямовані на сенсаційність, замість цього вони пропонують успішні, надихаючі історії переселенців.

Від початку воєнних дій на сході України, як традиційні, так і нові медіа в основному створювали негативне уявлення про внутрішньо переміщених осіб, створюючи образ «біженця з Донбасу». Журналісти та офіційні особи, що цитувалися, сприяли стереотипному мисленню про цих людей як криміналізованих та асоціальних членів суспільства.

Значна частина об'єктивного світу знаходиться поза межами досяжності людини, що, як наслідок, унеможлиблює перевірку достовірності інформації, яку пропонують ЗМІ. Це надає ЗМІ майже необмежену свободу у формуванні «псевдокартини» світу. Таким чином, повідомлення, створені ЗМІ, генерують хибне навколишнє середовище для споживачів новин. Це «хибне» середовище співіснує з реальною дійсністю, однак люди реагують саме на це спотворене середовище, створене ЗМІ, «оскільки справжнє середовище загалом є надто широким, складним і змінним для безпосереднього вивчення» [27, с. 167].

Масові медіа формують уявлення про структуру подійної реальності, надаючи суспільству ідеологічні послуги через інтерпретації, коментарі та аналітичне осмислення подій. Основну функцію діяльності мас-медіа можна визначити наступним чином: функція масових медіа як елемента системи духовно-практичної діяльності полягає у впровадженні в масову свідомість продуктів спеціалізованої свідомості у формі оцінок явищ та фактів, які є актуальними з точки зору соціальних суб'єктів. Наслідком такої діяльності мас-медіа є формування громадської думки, свідомості, створення домінант у системі ціннісних орієнтацій і політичних уподобань.

Сучасні засоби масової інформації відіграють важливу роль у формуванні громадської думки, впливаючи на зменшення конфліктів або, навпаки, стаючи джерелом агресії та нетерпимості стосовно вимушених переселенців.

Медіаобраз переселенця швидко набув негативних рис як вразливої групи населення, яка прибула в інші регіони для «зайняття робочих місць», «створення черги», «погіршення криміногенної ситуації» та ін. У 2014 році ЗМІ та

телебачення часто помилялися, використовуючи невірні терміни, такі як «біженець», «переселенець», «внутрішньо переміщена особа», «мігрант».

Українські ЗМІ виконують метафори, такі як «наплив мігрантів», «наплив переселенців», але це все ще покращить формування негативних проявів. Окремі матеріали про злочини, вчинені переселенцями, підкреслюють криміналізацію цієї групи людей і посилюють упередження проти них. Медіа іноді потребують негативні етикетки, такі як «терористи», «ватники», «сепаратисти», щодо мешканців тимчасово окупованих територій [30].

Внутрішньо переміщені особи (ВПО) є групою, яка може зазнавати різних форм дискримінації через свій статус вимушених переселенців. Дослідження «Звіт за результатами всеукраїнського опитування внутрішньо переміщених осіб та мешканців приймаючих громад» виявило наступні прояви дискримінації щодо ВПО.

1. Обмежений доступ до базових прав: Вимушені переселенці можуть зіштовхуватися з труднощами в реалізації основних прав, таких як освіта, працевлаштування та медична допомога.

2. Соціальні виплати та пільги: 52% опитаних переселенців зазначили проблеми з отриманням соціальних виплат і пільг від держави, а 57% повідомили про аналогічні труднощі у своїх родичів, друзів або знайомих.

3. Оренда житла: Відмова орендодавців надавати житло переселенцям або завищення орендних цін є поширеними формами дискримінації.

4. Негативна мова та стереотипи: Вимушені переселенці можуть зіштовхуватися з мовою ворожнечі, що включає расистські або ксенофобні стереотипи, які сприяють негативному ставленню та дискримінації [51].

Ці форми дискримінації суттєво впливають на якість життя ВПО, ускладнюючи їхню інтеграцію в нові громади та доступ до основних соціальних і економічних ресурсів.

Згідно з Кодексом журналістської етики, серед норм текстів на правозахисну тематику про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні слід запровадити:

1. Відмову від таврування.
2. Ретельний підбір слів.
3. Уникнення мови ворожнечі.
4. Не виокремлювати ВПО від інших за їхнім статусом.
5. Зберігання ідентичності та приватної інформації внутрішньо переміщених осіб за шкоду.
6. Прояви співчуття та розуміння.
7. Захист дітей цієї категорії.
8. Побудова довіри [24].

Мова ворожнечі, в науковому визначенні, є суб'єктивним уявленням певної ситуації, що провокує негативне ставлення до конкретної групи людей або окремих її представників. Використання такої мови в контексті масових медіа може виявитися дискримінаційним та порушувати права людини, зокрема представників різних соціальних груп, таких як люди з інвалідністю, представники ЛГБТ-спільноти, літні люди або ж люди, які постраждали внаслідок воєнних дій. Своєчасне виявлення та запобігання подібним виразам у всіх сферах медійної діяльності є одним із засобів захисту прав людини [38, с. 100].

Сучасний розвиток нових медіа підвищує ризик поширення мови ворожнечі через яскраво виражені стандарти та можливість анонімності. Інтернет-ЗМІ, такі як соціальні мережі, форуми та відеохостинги, є основним середовищем поширення дискримінаційних висловлювань через широку аудиторію, необмежений доступ та інтерактивність. Виявлення та протидія мови ворожнечі в масових медіа є завданням для забезпечення захисту прав людини та підтримки толерантного суспільства.

Для роботи у заданій тематиці необхідно дотримуватись декількох підходів:

1. Використання відкритих питань.
2. Відокремлення фактів від думок людини.
3. Здійснення подальшого дослідження теми.

4. Контакт з громадськими організаціями.

У виконанні своїх професійних обов'язків журналісти мають репрезентувати реальність, уникаючи будь-яких спотворень та непередбачених тлумачень, щоб об'єктивно продемонструвати події та їх учасників. Інформація, яку надають мас-медіа, повинна забезпечити аудиторії чітке розуміння подій, пов'язаних із війною та одночасно надати можливість самостійно оцінювати ці події, уникаючи при цьому заздалегідь підготовлених інтерпретацій.

Засоби масової інформації мають ставити на перший план інтереси громадськості, забезпечуючи розуміння характеру війни та уникаючи негативного впливу на учасників бойових дій (а також на інших постраждалих від війни), щоб запобігти подальшому травматичному впливу. З огляду на рекомендації щодо журналістської діяльності у воєнних умовах, які передбачають точне, неупереджене та об'єктивне висвітлення подій, позиція журналіста має бути спрямована на відсторонене спостереження за подіями.

Враховуючи статус журналістів у воєнних умовах та комунікаційний потенціал ЗМІ, які формують громадську думку та уявлення про війну, важливими професійними орієнтирами для журналістів є репрезентація подій та пояснення воєнного контексту.

Висвітлення воєнних дій на Донбасі з 2014 року показало, що в сучасних умовах надзвичайно важливого значення не лише реагувати на інформаційні потоки, але й мати здатність передбачати небезпеку, розвивати навички в екстремальних ситуаціях та готовність до будь-яких викликів. Таким чином, журналісти мають діяти більш професійно й об'єктивно, враховуючи рекомендації та опираючись на офіційні джерела та фахові коментарі експертів, щоб уникнути формування альтернативних інформаційних потоків [51, с. 47].

У цьому контексті слід відзначити увагу журналістів до історій тих, хто постраждав від дій російських військових. Це переважно інтерв'ю, в якому відтворено травматичний досвід героїв, які передають трагічність цих подій з особистої перспективи та виражають власне переживання. Такі журналістські матеріали можна віднести до способу репрезентації «емоцій війни», що

відбивається в демонстрації особистого сприйняття подій та відображених емоційних переживань героїв.

Аудиторія, як українська, так і світова, має чітко розуміти, що російські військові є ворогами, які спричиняють злочини проти української державності. Крім того, документування злочинних дій російської армії на території України та представлення цих матеріалів допоможе сформувати реальну картину війни, передати масштаб подій, рівень загрози та руйнувань для українських громадян і світової спільноти.

Більшість матеріалів на цю тему мають характер «хроніки війни», оскільки основною метою є забезпечення фактичності та подієвості, передача суті ситуації з документальною точністю, але при цій сукупності таких матеріалів здатна проілюструвати контекст подій, їх причини та наслідки.

Під час російсько-української війни характер висвітлення людей, які постраждали внаслідок конфлікту, зазнає трансформації. Необхідно враховувати такі негативні тенденції, як швидка зміна або "переключення" між каналами комунікації, агресивність повідомлень, багатоканальність, використання дезінформації та деструктивних наративів [30].

Журналісти є відповідальними за висвітлення цієї категорії осіб, оскільки інформація може мати вплив на їхній захист, умови проживання, гарантії тощо. Тому важливо більшу увагу приділяти змісту тексту, контексту, «оскільки смисли є важливішими за інформаційні вкиди та інформаційні операції».

Журналістські матеріали про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні, мають значний соціальний і моральний вплив. Однак процес їх створення супроводжується численними етичними викликами. Етика журналістики в цьому контексті охоплює питання достовірності, згоди, поваги до приватного життя, запобігання подальшої травматизації постраждалих та збереження їхньої гідності.

Одним із основних етичних принципів у створенні журналістських матеріалів є отримання інформаційної згоди від учасників. Люди, які постраждали внаслідок війни, повинні чітко розуміти мету та можливість

наслідки публікації своїх історій. Це передбачає детальне пояснення журналістами контексту, у якому будуть використовуватися їхні свідчення, а також можливі ризики для їхньої приватності та безпеки [27, с.101].

Збереження приватності постраждалих є критичною темою. Журналісти повинні уникати розкриття чутливої інформації, яка може ідентифікувати осіб без їхньої явної згоди. Це особливо актуально у випадку, коли публікація таких даних може призвести до додаткової небезпеки або стигматизації.

Етичний обов'язок журналістів виникає в забезпеченні достовірності та точності представленої інформації. Публікація повинна обґрунтовуватися на перевірених фактах та уникати спотворень чи збільшення, які можуть посилити дезінформацію або поширення хибних уявлень про порушення [25, с. 101].

Журналісти повинні зберегти психологічний стан постраждалих і прагнути уникати питань чи підходів, які можуть погіршити їхній емоційний стан. Це включає емпатійне слухання, уникнення сильно деталізованих або сенсаційних описів травматичних подій та забезпечення підтримки вразливих учасників під час інтерв'ю.

В матеріалах герої постають як суб'єкти, а не об'єкти розповіді. Це означає висвітлення їхньої історії з вагою, підкреслення їхньої людяності, сили та стійкості, а не лише роль жертви. Журналісти мають прагнути уникати стереотипізації та редукції образів постраждалих до одновимірних ролей.

Етичні аспекти створення журналістських матеріалів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні, вимагають від журналістів високого рівня професіоналізму, чутливості та відповідальності. Утримання принципів згоди, поваги до приватного життя, достовірності, запобігання подальшій травматизації та збереження гідності є критичним місцем для створення матеріалів, які не лише інформують, але сприяють розумінню та підтримці постраждалих [5, с. 236].

Таким чином, з розвитком воєнних дій на території нашої країни розвивається і толерантність українських ЗМІ. Проблема висвітлення вразливих груп населення трансформується за вимогами інформаційної політики. Люди, які

постраждали внаслідок війни в Україні потребують особливої уваги під час створення журналістського матеріалу. Водночас для створення таких текстів необхідно враховувати стандарти журналістики, права людини в медіа, етичні норми журналістики, особливості створення публіцистичного образу ВПО, формування та корегування громадської думки щодо цієї категорії громадян.

2.2. Концепція та мета створення циклу нарисів про постраждалих внаслідок війни в Україні

«Війна очима постраждалих українців» – це авторський цикл нарисів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні. Героями серії стали п'ять українців різного віку, статусу, віку, професії. Вони розповіли про своє дитинство, освіту, сім'ю, про те, як та де зустріли повномасштабне вторгнення Росії в Україну, що відчували під час окупації, як поводитись після, які мають плани та мрії.

Цикл нарисів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні, створено за допомогою спеціального підходу, який поєднує елементи журналістики, соціальних досліджень та етики. Цей процес потребує глибокого розуміння соціального контексту, особистісних історій та психологічних аспектів, що впливають на життя постраждалих.

Основним методом збору інформації є інтерв'ю з постраждалими, які дозволяють отримати особисті свідчення про події, що відбулися. Інтерв'ю повинні бути структурованими таким чином, щоб сприяти розкриттю особистих історій, почуттів та переживань.

Додаткові дані були отримані з офіційних документів, звітів неурядових організацій, медичних записів та інших джерел, що допомагають підтвердити та деталізувати отримані свідчення.

Зібрані дані були піддані критичному аналізу для виявлення основних тем, патернів та виняткових випадків. Це включає порівняння різних свідчень для виявлення спільних елементів та унікальних аспектів кожної історії.

Були враховані і соціальний, політичний та культурний контекст, у якому відбуваються події. Це допомагає глибше зрозуміти причини та наслідки війни для конкретних осіб та спільнот.

Цикл нарисів про постраждалих внаслідок війни в Україні має на меті представити комплексний і детальний опис наслідків збройного конфлікту для цивільного населення. Використовуючи методологію якісного дослідження, нариси базуються на особистих історіях, свідченнях та інтерв'ю з постраждалими.

Це дозволяє забезпечити глибоке розуміння індивідуальних і колективних трагедій, психологічних, соціальних та економічних наслідків війни. Концепція конфліктує в тому, щоб через особливості історії висвітлити різноманітні аспекти людських потреб, адаптації та стійкості в умовроблемного нарису.

Портретний нарис в матеріалі проявляється в розповіді про саму людину, її минуле та те, як вона розкривається в екстремальній ситуації.

Проблема – це початок повномасштабного вторгнення Росії на територію України. Цей період життя героїв висвітлений в нарисах найдетальніше та включає емоції героїв та їхніх членів родин, переживання, дії, страхи, почуття, описи воєнних злочинів російських окупантів.

Концепція цих портретів журналістів полягає в тому, щоб заглибитися у психологію вчинків людей, які постраждали внаслідок війни в Україні, а не лише зазначити факт війни на території нашої країни.

Мета написання нарисів – не дозволити забути про великомасштабну війну в Україні, насамперед, українцям, адже саме вони наближають перемогу. Крім того, цикл нарисів на відповідну тематику збереже інформацію про неправомірні дії російських військових для їхнього подальшого покарання.

Ідея циклу нарисів базується на принципі гуманістичного підходу, що ставить людину та її досвід у центр дослідження. Через розкриття особистих історій війни, цикл нарисів прагне не тільки зафіксувати факти, але й передати емоційний та психологічний контекст подій.

Це дозволяє глибше проникнути в суть проблеми та стимулювати емоційну і раціональну реакцію аудиторії. Нариси створені з метою формування більш глибокого розуміння реальності війни та її впливу на життя людей, сприяючи таким чином більш активній соціальній та гуманітарній підтримці постраждалих.

Основним призначенням створення циклу нарисів є привернення уваги широкої громадськості та міжнародної спільноти до гуманітарної кризи в Україні. Створення нарисів допомогло в досягненні декількох завдань:

1. Документування: фіксація свідчень постраждалих для збереження історичної пам'яті та використання в наукових і освітніх цілях.

2. Підвищення обізнаності: інформування громадськості про масштаби та специфіку людських схильностей, спричинених війною, через доступний та емоційно насичений формат нарисів.

3. Сприяння соціальної підтримки: заохочення надання допомоги постраждалим, як на індивідуальному, так і на організаційному рівнях, шляхом підвищення емпатії та усвідомлення потреб тих, хто пережив війну.

4. Вивчення досвіду: аналіз механізмів психологічної та соціальної адаптації, які допомагають постраждалим відновити своє життя, з метою розробки рекомендацій для психологічної підтримки та реабілітації.

Для розкриття героїв проєкту було використано метод інтерв'ю, згідно з принципами журналістської етики.

При створенні нарисів було використано художні засоби та особливу лексику, що допомогло якнайточніше передати відчуття героїв, а також зацікавити читача.

У тексті присутні, як цитати героїв, що зближує його з читачем, так і розповідь від третьої особи, що узагальнює розуміння про зміст тексту, а також штовхає читача до роздумів.

Крім текстового наповнення, в опублікованих нарисах присутній також візуальний контент: фото та відео з особистого архіву героїв. Втім, не всі події підтверджуються зображеннями, адже багато фотографій втрачено внаслідок того, що герої перетинали ворожі блокпости, на яких росіяни перевіряли

телефони. Крім того, у багатьох випадках не було змоги фотографувати через відсутність електроенергії та можливості зарядити телефон.

Взаємодія між текстом і візуалізацією є критичним аспектом у формуванні цілісного та всебічного зображення життя героїв. У випадку гармонійного поєднання текстових і візуальних складових читач може отримати більш деталізоване і багатовимірне уявлення про події, які розглядаються в нарисах. Зображення є не лише доказами звірств російських окупантів чи характеристик головних героїв, вони доповнюють та покращують текстовий зміст.

Кожен нарис має свої особливості та спільну мету.

1. «Від вогню до світла: як Олександр Аргута вирвався з російської окупації» – нарис про Олександра Аргуту, будинок якого в Херсонській області зруйнувала російська армія. В матеріалі герой відкривається в екстремальній ситуації, що й спонукало до вибору назви нарису. Крім того, читач дізнається про досягнення та життя героя.

Щоб зацікавити читача, нарис розпочинається з посилання на кульмінацію історії. В тексті наведені спогади героя з дитинства, що дає читачу проникнутися життєвим шляхом Олександра. В матеріалі описана мала Батьківщина героя, взаємини з рідними, наведено цитати, що дозволяє читачу «прив'язатися» до героя.

Зрозумівши життєвий шлях та безвинність героя, читач глибоко усвідомлює жахи діянь російської армії, співпереживає герою, захоплюється відважністю українців (Додаток Б).

2. «Сповідь у творчості. Як росіяни перетворили життя українки в облозі Чернігова на пекло» – нарис про Анастасію Богорад, яка жила в Чернігові під час облоги. Читач дізнається про характер героїні через кризову ситуацію. Текстове наповнення підкреслює фотогалерея з тих часів та відео, на якому Анастасія презентує авторський вірш, натхненний страшними подіями.

Нарис наповнений цитатами головної героїні, що зближує її з читачем. В матеріалі детально описане місто Чернігів, його багатостраждальна історія та перебіг подій під час облоги в період повномасштабного вторгнення Росії на

територію України. Ці прийоми занурюють читача в часи, про які ведеться розповідь та дають йому усвідомити зlodіяння російської армії.

Матеріал також ознайомлює читача із творчістю Анастасії Богорад, її особистістю, родиною та думками під час бойових дій (Додаток В).

3. «Окупація в сивині. Як війна впливає на людей похилого віку – історія» – нарис про 73-річну Галину Гайдову, яка пережила жахи російської окупації зі своїм чоловіком. В нарисі зображено всі етапи життя героїні: від дитинства до сьогоднішнього дня, що дає читачеві зрозуміти глибину її особистості. В матеріалі перераховані звірства росіян, свідком яких стала Галина.

Матеріал про Галину Гайдову охоплює аспекти висвітлення критичної ситуації у біографії людини, яка належить до соціально вразливої групи населення – людей похилого віку.

Нарис змушує читача співпереживати героїні, знаходити її у своїх знайомих, дає зрозуміти, що війна впливає на всіх без поділу на вік, соціальний статус чи гендер. Нарис про Галину Гайдову описує два різних століття, де в жодному не було добре, втім Україна знайшла в собі сили та снагу боротися та жити (Додаток Г).

4. «В погоні за життям: як окупація руйнує все, окрім віри» – нарис про Владислава Дудара, родину якого повномасштабне вторгнення позбавило джерел фінансування на виживання. В матеріалі висвітлено всі переживання, страхи та плани героя. Текст підкріплений фотогалереєю з особистого архів героя та відеосюжетами.

Матеріал про Владислава Дудара поєднує в собі елементи подорожнього та портретного нарису. Текст поділений на декілька розділів: «Початок війни»; «Дім дядька, село Підгайне»; «Дорога в Малин»; «Моня»; «Злочини росіян»; «Теперішнє».

Риси портретного нарису – опис Владислава Дудара, його діяльності, дитинства, батьків, домашніх тварин.

Риси подорожнього нарису – зміна локацій, відмінності між населеними пунктами в мирний період, під час війни та після відступу росіян, опис місць.

В нарисі наявні документальні сюжети, ексклюзивні знімки та цитати героя. Ці аспекти дозволяють читачеві найбільш точно зрозуміти перебіг подій, переживання та емоції головного героя (Додаток Д).

5. «Сам стелюся, сам лягаю. Життя та боротьба в окупації Андрія Чурсіна» – нарис про Андрія Чурсіна, який випадково опинився в окупації та зміг з неї вибратися нестандартним шляхом.

Нарис про Андрія Чурсіна може викликати неоднозначні емоції у читача. В матеріалі зображені непослідовні дії головного героя, що спонукає читача не співпереживати йому, а сприйняти його досвід як одиничну ситуацію.

В матеріалі наявний опис героя, його складнощів на життєвому шляху, формування характеру, його цитати та думки, що також впливає на сприйняття героя читачем (Додаток Ж).

Таким чином, матеріали передають всі емоції та стани головних героїв. Поєднання тексту та візуалізації посилює інформування одне одного та здійснює глибший вплив на аудиторію. У нашій практичній частині було застосовано усі основні принципи та норми художньо-публіцистичного тексту у жанрі нарису.

2.3. Особливості розміщення циклу нарисів в українських ЗМІ

Цикл нарисів «Війна очима постраждалих українців» був опублікований на новинному сайті «Новини Pro».

Сайт «Новини Pro» – новинний портал на економічно- та політично-суспільну тематику. Він має декілька розділів:

1. Фінанси.
2. Економіка.
3. Бізнес.
4. Індустрі.
5. Кар'єра.
6. ЖКГ.

7. Авто.
8. Транспорт.
9. Нерухомість.
10. Армія.
11. Мобілізація.
12. Вибори.
13. Держава.
14. Влада.
15. Війна.

Саме в підрозділі «Війна» були опубліковані нариси, адже вони підходять до цього пункту тематично.

Оскільки нариси не відповідають форматам сайту (а саме інформаційним жанрам), «Війна очима постраждалих українців» було подано у вигляді спецпроєкту.

Важливо зазначити, що кожен автор сайту працює виключно у своїй тематиці. Таким чином, Мережа визначає автора, як експерта в тій чи іншій галузі.

Цільова аудиторія сайту – люди різного віку, соціального статусу та професій, зокрема, чоловіки призовного віку, а також військовослужбовці та волонтери

Сайт переглядають близько 3000 осіб на хвилину з різних куточків світу: Україна, Польща, Німеччина, Данія тощо. Водночас матеріали переглянули близько 5000 осіб.

Зауважимо, що публікація новин (за жанром – заміток) або аналітичних статей має низку відмінних вимог від публікації циклу нарисів. Втім, ми врахували специфіку платформи та відійшли від класичного оформлення нарису.

Відбулися суттєві зміни.

По-перше, структура. Для того, щоб новина стала популярною в Мережі, автору необхідно дотримуватися чіткої структури тексту – підзаголовки, лід, джерело, основна частина, контекст, матеріали редакції.

Підзаголовок – речення від 85 до 190 знаків, яке пояснює та/або доповнює заголовок. У нарисах – це інформація про цикл нарисів.

Лід є кондесованим викладом журналістського тексту, який розташовується перед основним матеріалом та після заголовка. Ця форма вступу також відома як анотація чи вступна частина. Він призначений для надання короткого огляду або узагальнення ключових пунктів статті. Відповідно до встановленого правила, у разі якщо текст перевищує 100 рядків, він повинен супроводжуватися лідом. Таким чином, у нарисах лід – це своєрідний епіграф до новини, який стосується основної частини та пояснює про що йтиметься в ній, або що їй передувало.

Джерело – це посилання на першоджерело інфоприводу. У нарисах не було використано посилання на джерело, адже ці матеріали – ексклюзивні.

Основна частина – це виклад суспільно-важливої інформації. Для читабельності та легкості сприйняття тексту, ЗМІ у новинах використовують зміст, назви розділів, марковані списки, виділення жирними, виділення курсивом, підкреслення, рамки, цитати. Крім того, у тексті не повинно бути помилок. Зауважимо, що ці пункти враховує також система Google при просуванні матеріалу в рекомендації.

Контекст – це короткий виклад матеріалу, який стосується теми нової роботи і вже був розміщений на сайті. Контекст пояснює причинно-наслідкові зв'язки подій, про які йдеться в тексті. У нарисах контекст не було використано, адже ці матеріали мають великий обсяг, що дозволяє висвітлити всю інформацію без контексту.

Так званий «бекграунд» – два речення в кінці матеріалу з посиланнями на новини, що підходять за тематикою та вже є на сайті. Бекграунд ставиться для забезпечення більшої кількості кліків на інші матеріали сайту. За цим принципом в новині розташовані рамки «Читай також» та «Соціальні мережі».

До всього, для максимальної клікабельності важливою складовою у тексті є ключові слова. Ключі – це слова або словосполучення, які люди вводять в пошуковий сервіс для отримання інформації на ту чи іншу тему. Ключове слово -

це слово, або сталий вислів природної мови, яке вибрано для ідентифікації певного аспекту змісту запиту в Мережі; слово, яке має істотне значення навантаження. Вони мають бути в заголовку, підзаголовку, назвах розділів, основній частині, на посиланнях та під основним зображенням.

Подібні до ключів – теги. Для ефективного просування новини та зручної навігації читачів в кінці кожного матеріалу мають бути теги. Теги – це короткі клікабельні ключові слова, які використовуються для категоризації та організації інформації.

Залежно від жанру матеріалу, обсяг новин на сайті різний: замітка – 1500 символів з пробілами; огляд чи стаття – 2700. Обсяги нарисів із циклу різняться: від 4000 до 9000 знаків.

По-друге, візуальна складова. Для підтвердження написаного ми використали фото та відео з особистих архівів героїв нарисів. На жаль, деякі тези не вдалося підтвердити візуальними матеріалами з двох причин: герої були на ворожих блокпостах, де росіяни детально перевіряли їхні телефони, через що фото не вдалося зберегти; часто в українських населених пунктах не було належного забезпечення зв'язком та електроенергією, через що не було можливості фіксувати своє життя на камеру.

Попри це, всі нариси мають оригінальні так звані «кавери». Основним зображенням нарисів є колажі з одного, двох чи більше фото героїв. Для візуального сприйняття колажу, важливо використовувати фотографії різних планів.

Крім цього, в «тілі» нарисів додані фото, галереї та відео для якнайточнішого сприйняття матеріалу читачем.

Таким чином, ми об'єднали деякі вимоги до оформлення матеріалу у засобах масової інформації та критерії щодо створення нарисів. Цей хід дозволить побачити нариси якнайбільшій кількості людей. Крім того, візуальні додатки та особлива структура тексту змусять читача залишитися на веб-сторінці. Водночас правильно оформлені нариси залучать багато читачів до інших матеріалів сайту.

Висновки до розділу 2

При розробці циклу нарисів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні, ми врахували етичні аспекти створення журналістських матеріалів на правозахисну тематику. Та норми Кодексу професійної етики української журналістики.

Журналісти повинні бути уважними до того, як їхні матеріали впливають на права та свободи осіб, про яких вони пишуть. Це означає врахування можливих наслідків публікацій для жертв порушень прав, їхньої безпеки та гідності. Також нарисовці мають виявляти повагу до прав та свобод людей, які працюють у сфері правозахисту, зокрема відмову від стереотипного та примхливого підходу до їхньої діяльності, а також уникнення маніпуляцій та перекручень.

У розділі ми детально дослідили всі чинники, що вплинули на створення циклу нарисів про людей, які постраждали внаслідок війни в Україні. Ми створили п'ять нарисів, які зображують життя окремих людей, їхні емоції та характер, який проявляється в екстремальній ситуації, а також досвід переживання війни. Наші герої є прикладами стійкості та мужності українського народу.

Цикл був опублікований на українському сайті «Новини Pro». Концепція сайту та висока конкуренції журналістських матеріалів у Мережі передбачають модифікацію нарисів до нового унікального формату. Публікація нарисів в інтернет-ресурсі дозволить якомога більшій кількості осіб ознайомитись із матеріалами та зробити висновки.

ВИСНОВКИ

У роботі було проведено глибоке дослідження нарису як художньо-публіцистичного жанру журналістики в сучасних засобах масової інформації, а також схарактеризовано методику створення власного циклу нарисів.

Узагальнюючи все вищезгадане, ми дійшли до таких висновків:

1. Дослідивши стан вивчення нарису як жанру у журналістиці, ми виявили, що нарис є гнучким жанром. Крім того, нарис – ефективний інструмент сучасної журналістики в українських засобах масової інформації, зокрема онлайн-виданнях.

Теоретичне дослідження продемонструвало, що портретний нарис має внутрішньожанрові різновиди, які відрізняються своїми особливостями та фокусом на різних аспектах людської особистості. До них належать: літературний портретний нарис, політичний портретний нарис, історичний портретний нарис, культурологічний портретний нарис, соціологічний портретний нарис, побутовий (біографічний) портретний нарис, портрет-інтерв'ю.

2. Ми охарактеризували роль та трансформацію портретного нарису у нових медіа. Після детального аналізу та досліджень, ми отримали результати, що нарис, як жанр журналістики, зберігає свою актуальність та поширеність у сучасному інформаційному просторі. Він надає можливість всебічно висвітлити особистість, розкриваючи її глибокі характеристики та внутрішній світ.

Хоч в сучасних засобах масової інформації нарис втратив свою первинну форму, в тексті все частіше зустрічається візуальний контент (фото та відео), а також інтерактивна база (посилання, теги, опитування), нарис продовжує виконувати свої завдання, а саме розповідати про події, місця та людей в соціальних мережах та на веб-порталах.

У ході проведеного дослідження було здійснено ґрунтовний аналіз особливостей трансформації портретного нарису в сучасній журналістиці. Незважаючи на традиційність жанру, портретний нарис активно розвивається та адаптується до сучасних умов. Це виражається через застосування нових форматів подачі текстового матеріалу, таких як мультимедіа, а також через інтеграцію новітніх технологій та соціальних медіа.

Завдяки технологічному прогресу та соціальним змінам портретний нарис стає більш адаптивним і гнучким, зберігаючи при цьому свою основну функцію – всебічне та глибоке розкриття людської особистості, подій або місцевості.

3. Ми визначити можливості інформаційних сайтів для просування циклу нарисів про постраждалих внаслідок війни в Україні. В роботі ми скористалися гнучкістю нарису та опублікували матеріали в онлайн-виданні «Новини Pro».

Специфіка порталу вимагала внести корективи до загальної структури класичних нарисів. Як наслідок, створений нами цикл нарисів містить фото та відео, посилання. Зміни відбулися й у структурі текстів – до ступу був доданий лід, а після закінчення – посилання на актуальні новини сайту, подібні за тематикою.

Завдяки постійній аудиторії та поширенням на сайтах-партнерах, сайт дав змогу поширити матеріали на широку аудиторію, без поділу за віком, статтю, національністю чи професією. А через високий трафік порталу, структуру та наповнення, що відповідає трафіковим матеріалам, ми успішно просували журналістські тексти в Мережі.

4. Ми створити цикл нарисів про постраждалих внаслідок війни в Україні. Було створено п'ять портретно-подорожніх нарисів, об'єднаних однією темою. Цей практичний результат став фундаментальною основою нашої роботи.

Головні герої матеріалів – люди які постраждали внаслідок війни в Україні. Текст нарисів ведеться від третьої особи, проте він насичений цитатами. Крім того, інформацію підтверджують фото та відео, що дозволяє читачу в повній мірі проникнутися емоціями головних героїв.

Крім того, при створенні нарисів, ми врахували етичні аспекти, а саме: об'єктивність, точність, неупередженість, збалансованість, повагу до людської гідності, свободу слова, захист від цензури, захист приватного життя, чесність, прозорість, відповідальність, конфіденційність, уникнення конфлікту інтересів

Таким чином, наша робота параметризує нарис як журналістський жанр, визначає його роль та трансформацію в нових медіа. А також описує процес, мету, ідею та концепцію створення нарисів про людей, які постраждали під час війни в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аньєс І. Підручник із журналістики: Пишемо для газет. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 544 с.
2. Бакар Д. Війна в новинах. Що і з яких джерел про воєнні дії сповіщають медіа України. *Інститут масової інформації*. URL: <https://imi.org.ua/monitorings/vijna-v-novynah-shho-i-z-yakih-dzherel-pro-voynni-diyi-spovishhayut-media-ukrayiny-i60709> (дата звернення: 15.05.2024).
3. Бідзіля Ю. Словник журналіста : терміни, мас-медіа, постаті. Ужгород: Закарпаття, 2007. 224 с.
4. Боднаренко Б., Денисюк С. Соціальні мережі як засіб формування свідомості. *Науково-технічна конференція підрозділів Вінницького національного технічного університету: матеріали XLIX науково-технічної конференції підрозділів Вінницького національного технічного університету*. 2020. С. 514–515.
5. Бойко Ю., Ковальська Л. Соціальні мережі як зброя та інструмент впливу в умовах інформаційної війни. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2021. №13. С. 235–239.
6. Брязгунова О. Подорожній нарис в сучасних українських газетах: тематична палітра та проблематика. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2011. №25. С. 182–185.
7. Васьківська О. Функціонування соціальних мереж в умовах воєнного стану. *Сучасні тенденції розвитку вищої освіти та академічного партнерства в умовах воєнного стану, № 31: у 2 томах: збірник матеріалів XXVIII Міжнародної науково-практичної конференції*. 2023. Том 2. С. 44–47.

8. Воронова М. Особистість у публіцистичному портреті : пізнання й вираження в слові. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2011. Том 43. С. 106–110.
9. Воронова М. Портрет і біографія. Гранична сутність жанрів. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2004. Том 17. С. 44–50.
10. Воронова М. Теорія та практика публіцистичного портрета: наук. видання. Київ : «ЛАТ&К», 2019. 312 с.
11. Гаврилук І. Проблемний нарис у жанровій структурі українських медіа. *Журналістська освіта в Україні: світові професійні стандарти: Матеріали п'ятнадцятої Всеукраїнської науково-практичної конференції*. 2019. С. 56–59.
12. Гід журналіста. Збірка навчальних матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ. Київ: ІМІ, 1999. 144 с.
13. Гол Дж. Онлайн-журналістика [пер. з англ. К. Булкін]. Київ: «К.І.С.», 2005. 344 с.
14. Гусєва О. Внутрішньожанрова типологія нарису. *Вісник книжкової палати*. 2015. №2. С.49–52.
15. Гусєва О. Жанр нарису на рубежі століть у ситуації трансформації соціокультурної парадигми. *Соціальні комунікації : науково-виробничий журнал*. 2014. № 3. С. 63–67.
16. Гусєва О. Своєрідність нарисового жанру та його співвідношення з іншими документальними жанрами. *Вісник книжкової палати*. 2014. №8. С. 1–3.
17. Гусєва О. Сучасний подорожній нарис: особливості трансформації старого жанру. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2014. №39. С. 221–226.
18. Денисенко В. Майбутнє ЗМІ – за мультимедійністю: Чому газетам не треба боятися інтернету. *День*. 2005. 20 квітня. №70. С.8.
19. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості : підручник.

Львів : ПАІС, 2008. 276 с.

20. Іващук А. Трансформація жанру нарису у нових медіа. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2019. №46. С. 297–303.
21. Каверіна А. Ключові тенденції в українському медіапросторі. *Молодий вчений : Науковий журнал*. 2015. № 10 (25). С. 200–204.
22. Кашуба Г. Українські інтернет-видання: комунікативно-лінгвістичні та правові аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2004. № 25. С. 474–480.
23. Ковальова Т., Гаврилюк І. Художньо-образне подання інформації в подорожній нарисовій публіцистиці М. Трублаїні. *Філологічні трактати*. 2017. № 4. С. 155–161.
24. Кодекс етики журналіста. *Комісія з журналістської етики*. URL: <https://cje.org.ua/ethics-codex/> (дата звернення: 15.05.2024).
25. Костовська А. Переселенці в українських інтернет-ЗМІ: проблема мовно-толерантного висвітлення. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія Філологія*. 2018. №2(70). С. 100–102.
26. Кравченко Є. Сучасна українська публіцистика: мовно-естетичні тенденції Мова. *Свідомість. Концепт: зб. наук. статей*. 2019. № 9. С. 131–137.
27. Курбан О. Інтернет-технології та онлайніві соціальні мережі у сучасній гібридній війні. *Наукові записки*. 2017. № 1 (54) С. 264–273.
28. Марінеско В. Літературна біографія як жанрова модель: особливості еволюції, атрибутивні та модусні ознаки. *Наук. праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Філологія: Літературознавство*. 2012. №181. С. 59–63.
29. Мельникова О. Сучасна публіцистика. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни. 2016. № 3. 61с.
30. Мельникова-Курганова О. Засоби інформаційного впливу під час війни: типи, трансформація, тенденції. *X Всесвітній конгрес «Авіація в XXI столітті»*. 2022. С. 6.2.154–6.2.156.

31. Мельникова-Курганова О. Стратегічні комунікації в контексті смислових війн. *Інформація, комунікація, суспільство 2021: Матеріали 10-ї Міжнародної наукової конференції*. 2021. С.149–150.
32. Надточій О. Жанр портретного нарису: особливості викладання. Держава та регіони. *Соціальні комунікації*. 2018. № 1 (33). С. 84–88.
33. Назаренко Г. Інформаційні жанри журналістики: навчальний посібник. Київ: НАУ, 2009. 124 с.
34. Подолян М. Публіцистика як система жанрів. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 1998. 234 с.
35. Попик В. Світоглядні засади розвитку української біографістики та формування національних ресурсів біографічної інформації ХХІ століття. *Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. праць НАН України, Ін-т біографічних досліджень*. 2008. № 4. С. 8–40.
36. Порпуліт О. Моделі рекламного нарису. *Media-Реклама та PR*. 2009. С. 163–173.
37. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: навч. посібник. Львів: ПАІС, 2010. 246 с.
38. Прищепа Г. «Мова ненависті» як лінгвістичний маркер «гібридної війни». *Психолінгвістика. Психолінгвістика. Psycholinguistics*. 2017. № 22 (2). С. 98–112.
39. Семенко С. Портретний нарис у публіцистичній практиці Олени Пчілки. *Журналістика : науковий збірник*. 2013. № 13 (37). С. 126.
40. Слинько Р., Погребна В. Синтез жанрових різновидів у публікаціях біографічного спрямування. *Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Запоріжжя: ЗНТУ, 2022. С.181–184.
41. Сніжко О. Жанрова система публіцистичних текстів. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Філологія. Соціальні комунікації*. 2011. № 26. С. 237–239.

42. Старовойтенко І. Просопографічний портрет особистості у контексті сучасних завдань біографічних та історичних досліджень. *Українська біографістика = Biographistica Ukrainica* : зб. наук. праць НАН України, Ін-т біографічних досліджень. 2008. № 4. С. 50–66.
43. Стрижевська С. Трансформація портретного нарису на сторінках жіночих видань. *Журналістика. Філологія. Медіаосвіта*. 2009. С. 346–349.
44. Табінський Я. «Людина в кадрі»: особливості нарисового висвітлення. *Збірник матеріалів звітної наукової конференції за 2016 рік (секція «Журналістики»)*. 2017. С.67–71.
45. Темченко Л. Особливості сучасного подорожного нарису в суспільно-політичних тижневиках. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2015 р. № 40. С. 299–304.
46. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе. Київ: Видав. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 162 с.
47. Торкут Н. Марінеско В. Ю. Біографістика як метажанр: спроба теоретико-літературної ідентифікації феномена. *Держава та регіони. Гуманітарні науки : наук.-виробн. ж-л*. 2014. № 4. С. 4–11.
48. Хухрій А. Портретний нарис на сторінках тижневика «Країна». *Журналістика : теорія, історія, практика : студентський науковий збірник*. 2012. № 2 214 с.
49. Шебеліст С. Трансформаційні процеси в системі журналістських жанрів. *Вісник Львівського університету. Серія Теле- та радіожурналістика*. 2010. № 9. С. 274–280.
50. Шнайден В., Рауе П. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики. Київ: Центр Вільної Преси, Академія української преси, 2014. 153 с.
51. Щербик А. Тема внутрішніх переселенців у сучасних українських ЗМІ. *Магістерські студії. Альманах*. 2021. №21. С. 45–51.

ДОДАТКИ

Додаток А

Аналітика нарисів про постраждалих під час війни в Україні на сайті «Новини Про»

The screenshot shows the Analytics interface with a table of page and screen statistics. The table is titled 'Сторінки й екрани: Назва сторінки й клас екрана' and displays data for the last 90 days, from June 6 to June 3, 2024. The table includes columns for page name, views, users, and the number of views per user.

Назва сторінки й клас екрана	↓ Перегляди	Користувачі	Кількість переглядів на користувача
	2 101 821 <small>100% від загального підсумка</small>	1 131 464 <small>100% від загального підсумка</small>	1,86 <small>Сер. 0%</small>
51 Від вогню до світла: як Олександр Аргуа вирвався з російської окупації	5 093	3 633	1,40
52 Сповідь у творчості. Як росіяни перетворили життя українки в облозі Чернігова на пекло	5 010	4 380	1,14
53 В погоні за життям: як окупація руйнує все, окрім віри	4 795	4 282	1,12
54 Окупація в сивині. Як війна впливає на людей похилого віку – історія	4 671	3 361	1,39
55 Сам стелюся, сам лягаю. Життя та боротьба в окупації Андрія Чурсіна	4 563	4 179	1,09

Розроблено автором.

Додаток Б

Портретний нарис «Від вогню до світла: як Олександр Аргута вирвався з російської окупації»

НОВИНИ PRO

UA RU

Новини
Війна
Армія
Мобілізація
Економіка
Фінанси
Влада
Нерухомість
Транспорт
Авто
ЖКГ

🏠 Новини Війна
23:19, 13 травня

Від вогню до світла: як Олександр Аргута вирвався з російської окупації

Війна: імена постраждалих українців. Олександр Аргута
Колос: Дар'я Давиденко

Софія Бакун
Редкторка особисто-політичних новин

Розмір тексту: A A A

Поділитися

Чи часто ви підіймаєте слухавку, коли вам телефонують з невідомого телефонного номера? Для багатьох – відповідь зрозуміла, однак не тоді, коли твої рідні перебувають в окупації.

Тому, щойно побачивши пропущений дзвінок на екрані свого смартфона, Христина перетелефувала. Через шум машин та поганий зв'язок, вона все ж таки почула від незнайомця, що її коханий з нею зв'яжеться, як тільки у нього з'явиться така можливість.

Олександр Аргута – той тип хлопців, який знає кожен з нас. Хтось навчався з ним в школі, хтось – служив в армії, для когось він був лише попутчиком в електричці. **Людина зі світлою душею та жорстокістю до ворога.**

Стрiчка новин Брiф новин

21:51 **Працівникам ТЦК дозволили заходити у квартири українців**

20:11 **Ринок нафти здає позиції: що відбувається з цінами на сировину**

19:27 **Однокімната квартира у Варшаві: скільки коштує житло від забудовника**

19:00 **Сенсаційний успіх: чому європейці в захваті від супермаркету Lidl**

18:59 **Чи мають право військовозобов'язані проходити ВЛК не в ТЦК**

18:46 **Експертна думка: Ніколи не побачать АТБ і Сільпо. Де в Україні не відкриються супермаркети**

18:33 **Скільки коштує зарядити ваш телефон. Ціни на павербанки у червні**

17:59 **Європейські топклуби "вишикувалися в ряд" за українським футболістом**

17:57 **Коли поліція не має права знімати на відео перевірку військових квитків**

17:52 **Які дані в "Резерв" українці не зможуть відредугувати**

17:50 **Американці назвали бензинові авто 2024 року з найнижчою витратою пального**

17:29 **З ким та коли гратиме Україна на Євро-2024**

17:22 **Як оформити декрет у 2024 році та скільки виплачивать платіжним відпочинком**

Розроблено автором.

Додаток В

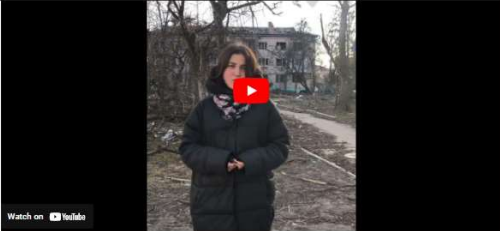
Портретний нарис «Сповідь у творчості. Як росіяни перетворили життя українки в облозі Чернігова на пекло»

☰

НОВИНИ PRO

UA RU

Новини
Війна
Армія
Мобілізація
Економіка
Фінанси
Влада
Нерухомість
Транспорт
Авто
ЖКТ

Watch on YouTube

Втім, хоча й в неопційному університеті, дівчина все ж провчилася рік на акторку. Однак, постійний тиск та маніпуляції з боку викладачів змусили її спробувати себе в чомусь іншому. Так, вона потрапила в Національний авіаційний університет на кафедру журналістики. Все своє життя Настя писала вірші та вливаюла свою у душу у ремовані редакції.

Все своє життя Настя прожила з батьками. Вони – приватні підприємці. Навіть на другому курсі вона не залишала рідне гнідечко, адже тоді було пандемія коронавірусу, а навчання проходило онлайн.

Вранці 24 лютого 2022 року, приблизно о п'ятій годині, Настя розбудив телефонний дзвінок. Це був її брат, який на той момент перебував у Польщі. Він запитав: "Що там у Вас відбувається?". Настя показцем відірвала новинну стрічку.

Вона мовчки поклала слухавку, зайшла до іншої кімнати та побачила ввімнений телевізор. Як правило, вдома в Богород він рідко вмикався тим раніше в такий ранній час.

“Мама зі сльозами на очах повідомила, що почалася війна. За мить почувся потужний вибух. Було дуже страшно не лише перед війною, але й перед невідомістю.”

Анонімна Богород
Портретна розповідь українки

Розроблено автором.

Додаток Г

Портретний нарис «Окупація в сивині. Як війна впливає на людей похилого віку – історія»

☰

НОВИНИ PRO

UA RU

Новини
Війна
Армія
Мобілізація
Економіка
Фінанси
Влада
Нерухомість
Транспорт
Авто
ЖКГ

🏠 Новини Війна
23:30, 13 травня

Окупація в сивині. Як війна впливає на людей похилого віку – історія

Війна очима постраждалих українців. Галина Табарко
Колосок: Дар'я Давидченко

Софія Бакун
Редкторка воєнно-політичних новин

Розмір тексту

A
A
A

Поділитися

Цікавий факт: за останні 366 років не існує покоління українців, яке б не пережило війну з росіянами.

Галина Андріївна Гайдова народилася 10 квітня 1951 року в місті Куп'янськ [Харківської області](#).

Тоді Україна була в складі Радянського союзу, де був значний дефіцит на м'ясо, шпалери, каву, фрукти, косметику взуття, та навіть на секс. Починалася десталізація та хрущовська відліг. Пізніше радянська влада назве цей період "золотою добою" СРСР. До української незалежності ще далеко. А Віктор Павлік випустить свій альбом "Шикидим" аж через майже півстоліття.

Попри це, як і кожен, Галина Андріївна згадує своє дитинство з трепетом та теплом. Серед дітей в родині вона

Стрчка новин
Брїф новин

21:51 **Працівникам ТЦК дозволили заходити у квартири українців**

20:11 **Ринок нафти здав позиції: що відбувається з цінами на сировину**

19:27 **Однокімната квартира у Варшаві: скільки коштує житло від забудовника**

19:00 **Сенсаційний успіх: чому європейці в захваті від супермаркету Lidl**

18:59 **Чи мають право військовозобов'язані проходити ВЛК не в ТЦК**

18:46 **Ніколи не побачать АТБ і Сільпо. Де в Україні не відкриються супермаркети**

18:33 **Скільки коштує зарядити ваш телефон. Ціни на повербанки у червні**

17:59 **Європейські топклуби "вишикувалися в ряд" за українським футболістом**

17:57 **Коли поліція не має права знімати на відео перевірку військових квитків**

17:52 **Які дані в "Резерв" українці не зможуть відредогувати**

17:50 **Американці назвали бензинові авто 2024 року з найнижчою витратою пального**

17:29 **З ким та коли гратиме Україна на Євро-2024**

17:22 **Як оформити декрет у 2024 році та скільки виплачують легітимні чекпайкми**

Розроблено автором.

Додаток Д

Портретний нарис «В погоні за життям: як окупація руйнує все, окрім віри»

☰

НОВИНИ PRO

UA RU

Новини
Війна
Армія
Мобілізація
Економіка
Фінанси
Влада
Нерухомість
Транспорт
Авто
ЖКГ

Зміст X

- 1 Початок війни
- 2 Дім дядька, село П'ягаїне
- 3 Дорога в Малин
- 4 Мова
- 5 Злочини росіян
- 6 Теперішнє

17:52 Які дані в "Резерв" українці не зможуть відредувати

17:50 Американці назвали бензинові авто 2024 року з найнижчою витратою пального

17:29 З ким та коли гратиме Україна на Євро-2024

17:22 Як оформити декрет у 2024 році та скільки виплочують воїтним українцям

Показати ще

Владислав Дудар народився в селі Кухарі, Іванківського району (зараз Вишгородського) Київської області. Тут і проходило його дитинство. Його тато займається аграрним бізнесом, а мама, в минулому медсестра, а зараз володіє продуктовими магазинами.

В селі він закінчив школу, згодом вступив до Національного авіаційного університету на спеціальність "Журналістика". Оскільки, у зв'язку з пандемією COVID-19, у виші проходило дистанційно. Владислав проживав разом із батьками, допомагав татові у аграрній справі. Власне, не переїжджати до столиці було ще одна причина. В сусідньому селі живе його дівчина Настя.

Початок війни

24 лютого 2022 року Влад прокинувся від розмови батьків: тато тихим голосом сказав що почалась війна. Ці слова було дуже нелегко сприйняти.

Через кілька годин йому зателефонував найкращий друг, з яким хлопець був у сварці, той попросив пробачення

Після цього Владислав вийшов на вулицю і вперше почує звук військової техніки і пострілів. Спочатку вони були далеко, але з кожною годиною їм було чутно все сильніше.

Перші дні майже всі люди сподівались, що до їхнього села вороги все ж таки не дійдуть: їдали на роботу, будували плани, просто займали своїми справами, наче це не війна, а щось таке не справжнє.

У родині Дудар був шок і ніхто просто не розумі, що справді розпочалось.

“**Я постійно був зі своїми, ми зібрали**

Розроблено автором.

Додаток Ж

Портретний нарис «Сам стелюся, сам лягаю. Життя та боротьба в окупації Андрія Чурсіна»

☰

НОВИНИ PRO

UA RU

Новини
Війна
Армія
Мобілізація
Економіка
Фінанси
Влада
Нерухомість
Транспорт
Авто
ЖКГ

🏠 Новини
Війна
2352, 13 травня

Сам стелюся, сам лягаю. Життя та боротьба в окупації Андрія Чурсіна

Війна очима постраждалих українців. Андрій Чурсін
Колос Дар'я Давиденко

Софія Бакун
Редакторка загально-політичних новин

Розмір тексту: A A A

Поділитися

Андрій Чурсін дивився в обличчя війни двічі, тому не боявся її, а лише переживав за рідних

Хлопець народився у місті Краснодар Луганської області. У 2014 році йому було 11.

“**Я прокинувся, мені батьки сказали, що почалась війна. А я ж нічого не розумів і просто мене вивезли разом із сестрою до Донецька.**”

Стрічка новин
Бріф новин

- 21:01 Працівникам ТЦК дозволили заходити у квартири українців
- 20:11 Ринок нафти здав позиції: що відбувається з цінами на сировину
- 19:27 Служба Однокімнатна квартира у Варшаві: скільки коштує житло від забудовника
- 19:00 Сенсаційний успіх: чому європейці в захваті від супермаркету Lidl
- 18:59 Чи мають право військовозобов'язані проходити ВЛК не в ТЦК
- 18:40 Експертна думка Ніколи не побачать АТБ і Сільпо. Де в Україні не відкриються супермаркети
- 18:33 Служба Скільки коштує зарядити ваш телефон. Ціни на павербанки у червні
- 17:59 Європейські топклуби "вишикувалися в ряд" за українським футболістом
- 17:57 Коли поліція не має права знімати на відео перевірку військових квитків
- 17:52 Які дані в "Резерв" українці не зможуть відредогувати
- 17:50 Американці назвали бензинові авто 2024 року з найнижчою витратою пального
- 17:29 З ким та коли гратиме Україна на Євро-2024
- 17:22 Як оформити декрет у 2024 році та скільки виплачують влітнім українцям

Розроблено автором.